

dat de man leed aan kanker van het pancreas. De maag was volkomen normaal, nergens was iets van een oude zweer te zien. Ook deze persoon zou, indien niet de diagnose door operatie was bevestigd allicht zijn beschouwd als iemand, die aan een in kanker overgegangene maagzweer was overleden.

Het kwam mij niet ongewenscht voor op deze fouten der zoogenaamde klinische methode te wijzen.

Rotterdam.

F. A. SCHALY.

DE KATHOLIEKE MORAAAL.

Een geneeskundige is bereid de Katholieke moraal, trouwens elke religieuze moraal, die niet zijn eigene is, te ontzien, ook wanneer deze moraal hem noodzaakt tot handelingen, die afwijken van de heerschende medische opvattingen, wanneer de patiënt die moraal stelt boven deze medische opvattingen.

Dezelfde geneeskundige is daartoe niet bereid, wanneer weliswaar zijn patiënt volgens zijn godsdienst de bedoelde moraal wel behoorde te eerbiedigen, maar het in waarheid niet doet met die gestrengheid, welke bij eventueele conflicten deze moraal stelt boven het geldende medische inzicht.

Een geneeskundige is namelijk wel bereid een concessie te doen aan zijn medisch geweten, wanneer zijn patiënt dit eischt, echter niet wanneer een hem vreemde religie dit eischt.

Toch zou er wel iets voor te zeggen zijn, als ook in het laatste geval de geneeskundige die concessie zou kunnen doen, omdat hij er nooit zeker van is, of de lichtvaardigheid, waarmede een patiënt zijn moraal op zij zet, niet van tijdelijken aard is, in welk geval de geneeskundige zou hebbenmede geholpen den patiënt te voeren naar een gewetensconflict. Maar of er nu ook al iets voor te zeggen zou zijn, wij hebben nu eenmaal rekening te houden met het feit, dat in het eene geval de geneeskundige wel, en in het andere geval niet de concessie wil doen.

Aan de andere zijde staan katholieke organisaties en veel katholieke leden onzer Maatschappij, die het met leede oogen aanzien, dat een geneeskundige een katholieken patiënt zou sterken in zijn neiging tot afglijden van den hunsinziens rechten weg. En ik kan ze daar heusch geen ongelijk in geven. Ten slotte is toch de Katholieke moraal voor een Katholiek, als een leidraad voor de ziel, van hoogere orde dan onze geneeskundige opvattingen, die alleen een gezond lichaam beoogen. En als wij nu eenmaal Katholieke ziekenfondsen erkennen, en de algemeene vergadering in Utrecht deed dit, dan erkennen wij, dat in een bepaald ziekenfondswezen nog een andere leidende factor bij de geneeskundige behandeling van die patiënten medespreekt dan alleen ons medisch inzicht. Die andere leidende factor mag toch immers niet zwijgen bij de Katholieke leiders van zulk een ziekenfonds. Zou ik dit zelf niet billijk achten, en zelfs mijn plicht achten, als ik Katholiek was en bestuurder van een Katholiek ziekenfonds?

Wie als niet Katholiek geen enkele concessie wil doen, kan zich toch immers altijd onthouden van het behandelen van Katholieke patiënten en van leden van een Katholiek ziekenfonds.

Hoe komen wij nu uit de impasse van die beperkte concessie?

Wel, door de zaak anders te stellen, zoodat aan den wensch der Katholieken wordt voldaan zonder dat de geneeskundige die concessie behoeft te doen.

Wij beginnen met aan de Katholieke ziekenfondsen de verplichting op te leggen, er voor te zorgen, dat alleen die Katholieke leden worden opgenomen, die verklaren ook in de geneeskundige behandeling de Katholieke moraal te zullen eerbiedigen.

Wat dus was een verplichting tegenover hun godsdienst, wordt daarmede een verplichting tegenover hun ziekenfonds. Het recht dit te doen kan men nooit aan een Katholiek ziekenfonds ontzeggen; dit is, ook in de oogen van andersdenkenden een billijke eisch.

Welnu dan volgt van zelve, als even billijk, dat de een aan zulk een ziekenfonds verbonden geneeskundige geen adviezen geeft of handelingen verricht, waardoor de

verzekerde in strijd zou komen met zijn vrijwillig op zich genomen en door ons als billijk erkende verplichtingen tegenover zijn ziekenfonds.

Maar om dit alles niet tot een doode letter te maken moet de Maatschappij niet door dik en dun de hand boven het hoofd houden van dien arts, die op ernstige wijze aan zijn verplichtingen tegenover het ziekenfonds te kort doet. Vandaar, dat art. 21 van ons Huishoudelijk Reglement, nl. dat *elk* geneeskundige het recht heeft enz., een toevoeging in dezen zin behoeft.

Dit is een mijns inziens verstandige en goed gevonden oplossing van het conflict van de beperkte concessie, en deze oplossing wordt belichaamd in het Hoofdbestuursvoorstel.

TH. HAMMES.

TAALVERWAARLOOZING.

De voorbeelden van taalverwaarloozing door studenten, die prof. KOUWER gegeven heeft, zullen, naar ik meen, bij velen het taalgevoel hebben wakker geschud. Het is niet te gelooven, dat studenten op een dergelijke wijze spellen en zich uitdrukken. Ik dacht, dat nu wel ieder het streven van prof. KOUWER, om dit kwaad van taalverwaarloozing tegen te gaan, zou goedkeuren.

Daarom heeft het mij verbaasd, als eerste en eenigste 1) uitwerking van dit schrijven, het artikel van collega SCHUT te lezen, dat de strekking heeft die slordigheid in taal en stijl goed te praten.

Mijn bedoeling is, door dit ingezonden stukje, prof. KOUWER te laten weten, dat er ook wel geneeskundigen zijn, die er over denken zooals hij, en zijn strijd gaarne ondersteunen.

Tot dit doel pluk ik het volgende vermakelijke stijbloempje uit ons *Tijdschrift*. Men leest daar dezen volzin:

„Pathologisch-anatomisch zijn wij, helaas, niet gelukkig geweest”....

...en toch wensch ik den schrijver niet toe, dat hij „pathologisch-anatomisch gelukkig wordt”.

Rotterdam, 28 April, 1930.

A. K. J. DE HAAS.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

MÜNCHEN. — Het bevolkingsvraagstuk in de geneeskundigen vereeniging te München. De Aertzliche Bezirksverein München-Stadt heeft een resolutie aangenomen van den volgenden inhoud:

1°. De daling van het geboortecijfer heeft in geheel Duitschland, vooral in de groote steden (en daaronder München niet in de laatste plaats) een rampspoedigen omvang aangenomen.

2°. Verslapping in de zeden, maatschappelijke nood, gebrek aan vertrouwen in de toekomst van het Duitsche volk, verdwijning van den zin voor de gemeenschap zijn de voornaamste oorzaak van dit verschijnsel, dat het geheele volk bedreigt.

Gevolgen hiervan zijn niet alleen voorbehoedmaatregelen, maar ook ingrepen in het ontkiemende leven met de uitwerking daarvan op lichaam en ziel; daarbij toenemende verwoesting van het gezin.

1) In zuiver Nederlandsch leze men: eenige.

(Red.).